

Motion till riksdagen 2007/08:So265

av **Carina Hägg (s)**

Våldet mot kvinnor med funktionsnedsättningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stoppa våldet mot kvinnor med funktionsnedsättning.

Motivering

Handikapprörelsens utredningsinstitut HANDU har, på uppdrag av ett antal handikapporganisationer och med finansiering genom Arvsfonden, gjort en omfångsstudie om våld mot kvinnor med funktionsnedsättningar. Utredningen bygger på den tidigare stora undersökningen, Slagen Dam, som omfattar 10 000 intervjuade kvinnor i Sverige. Slagen Dam visar skrämmande siffror på hur vanligt våldet är för kvinnor i vårt land. Slagen Dam har nu följts upp och 1 200 kvinnor med olika funktionsnedsättningar har blivit intervjuade.

I undersökningen har kvinnor från följande förbund ingått: Neurologiskt Handikappades Riksförbund, NHR, Förbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna, FUB.

Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade, RTP, De Handikappades Riksförbund, DHR, Förbundet Rörelsehindrade, FöR och Synskadades Riksförbund, SRF (projektansvarig).

Undersökningen visar att kvinnor med funktionsnedsättningar inte på något sätt är förskonade från våld och kränkningar. Av rapporten framgår att var tredje kvinna med funktionsnedsättning har erfarenhet av hot, våld eller sexuella trakasserier från män. Var sjunde kvinna har fått fysiska skador av män som utsatt dem för våld och sexuella övergrepp. Våld i nära relationer är vanligast, medan gatuvåld och våld utförda av främmande personer är mycket ovanligt. Mannen, för det är nästan uteslutande en man, som förgripit sig på kvinnan, är antingen hennes make, sambo, eller före detta sådan, en släkting, en lärare, rehabiliteringspersonal, vårdpersonal, färdtjänstchaufför, bekant-

Fel! Okänt namn på

skapskretsen, grannar eller assistenter. En minoritet av de kvinnor som utsätts kommer i kontakt med vård, polis eller sociala myndigheter. De som får hjälp är många gånger missnöjda med det stöd de fått. Orsaken är att kvinnorna inte blir trodda av myndigheterna, att det de berättar ignoreras eller ”viftas bort” som en engångsföreteelse eller att hennes ”charmiga assistent” knappast kan vara någon våldsverkare. Det förekommer också att kvinnans barn drabbas av familjevåldet och kvinnan är oförmögen att skydda barnen. Det finns sällan någon tillgänglig tillflyktsort för dessa kvinnor och barn. Fyra av tio kvinnor uppger att de försökt ta sitt liv eller funderat på det. Detta gäller speciellt de kvinnor som har utsatts för fysiskt våld av män.

Samhället har misslyckats med att skapa tillflyktsorter för våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättningar. Sociala myndigheterna menar ofta att ”ingen kan vara så grym att han utsätter en värlös kvinna för psykiskt eller fysiskt våld”! Om maken eller annan nära anhörig också är hennes personliga assistent, kommer sällan våldet fram till myndigheterna. Kvinnorna anmäler sällan övergrepp då de är i ett beroendeförhållande till den som hjälper henne. Det är ännu svårare för kvinnor med funktionsnedsättningar att få ett rättsintyg eftersom det antas att kvinnan själv kan åsamka sig skador om hon sitter i en rullstol, är synskadad och går på saker i omgivningen, eller om hon skadar sig därför att hon har en utvecklingsstörning och brister i omdöme.

Polisen får in mycket få anmälningar från kvinnor med funktionsnedsättningar eftersom kvinnorna inte törs anmäla då de känner rädsla för att förlora assistenter eller den dagliga hjälpen de behöver.

Att beskriva vad som hänt för polisen kan också vara ett stort problem. Polisen är inte tränad att förstå personer med talproblem, att möta en gravt synskadad eller utvecklingsstörd kvinna med de rätta frågorna. Kvinnorna kan nästan alltid peka ut förövaren men att beskriva händelsen sammanhängande kan vara ett stort problem. Även åklagarna har problem med att se helheten i kvinnornas situation och tittar oftast bara på den specifika händelsen som anmälts, inte livssituationen.

Polisens förhörsmetoder måste ändras så att också kvinnor med olika funktionsnedsättningar kan få ett adekvat förhör. Åklagarna måste bli bättre på att förstå kvinnor med funktionsnedsättningar och deras samlade livssituation, ta hänsyn till etnisk bakgrund, eventuella barn, familjeförhållanden och beroendeförhållandet. Kvinnor med funktionsnedsättningar måste också få ett adekvat rättsintyg och läkarna måste försäkra sig om hur skadorna uppkommit i stället för att anta att de är ”naturliga” skador. Det kan vara olämpligt att nära anhöriga är personliga assistenter om det inte finns en regelbunden kontakt också med de sociala myndigheterna. Det är nödvändigt att det finns tillgängliga tillfälliga bostäder för kvinnor med funktionsnedsättningar som utsatts för våld och kommunerna kan kanske gå samman för att ordna med en sådan bostad.

Sociala myndigheter som beviljar stöd och service till kvinnor med funktionsnedsättningar måste hålla regelbunden kontakt för att de ska kunna skapa sig en bild om kvinnans levnadsförutsättningar. Detta gäller speciellt kvinnor med funktionsnedsättningar som har invandrarbakgrund. Fler undersökningar måste genomföras för att samhället inom alla sektorer ska få mer kunskap om

Fel! Okänt namn på

kvinnor med funktionsnedsättningar och deras livsvillkor! Utbildning i handikappkunskap av assistenter, vårdpersonal, socialsekreterare, lärare, rehabiliteringspersonal och omsorgsbedömare måste tillskapas. Polisen, allmänläkarna, åklagarna med flera måste få kunskap om hur man kan förhöra personer med olika funktionsnedsättningar och metoder för detta måste tas fram som är lika över hela landet.

Stockholm den 26 september 2007

Carina Hägg (s)